Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Solinus de Memorabilibus Mu[n]di

Solinus, Gaius Iulius

Spire, 1512

Ca. XLI.

urn:nbn:de:bsz:31-270794

Visual Library

rum repunt potius q̃ incedunt ⁊ pergendi vſum lapſu magis de/ Pharuſii
ſtinant q̃ ingreſſu. Pharuſi cū herculi ad heſperidas pgēti forent
comites itineris: tedio hic reſiderūt. Hactenus de Lybia.

De Egypto ⁊ de his que ſunt in ea. Ca. XLI.

Egypt⁹ a meridie introrſus recedit: quoad pretendant ethio Aegyptus
a pes. A tergo inferiore ei⁹ partem nilus circūfluit: q ſciſſus
a loco: cui delta nomen eſt: ad inſule faciē ſpacia amplectit Delta
interna ⁊ incerto pene fonte decurrens pdit vt loquemur. Origi/
nem habet a mōte inferioris mauritanie q oceano pinquat. Hoc Nilus
affirmant libri punici: hoc iubam regē accepimus tradidiſſe. Igit Nilis
pri⁹ lacū efficit quē nilidem dicūt. Niſum aūt iam inde eſſe conie
ctant: q hoc ſtagnū herbas: piſces: beluas: nil minus pferet q̃ in
nilo videmus. At ſi qn mauritaniam (vñ ei origo eſt) aut niuibus
denſioribꝫ/ aut hymbribꝫ largioribꝫ irrigat: vñ incremēta exundati/
onis in aegipto augeant. Sꝫ effuſis hoc lacu harenis ſorbet: ⁊ cu/
niculis cecis abſcondit. Deinde in ceſarienſi prūpēs: amplior eadem
indicia pfert: q in exortu notauim⁹. Ruſuſq ſubdit: nec ſe pri⁹ red
dit q̃ p⁹ interualla itiner' exrēti cōtingat ethiopas. Ubi erit nigrū
facit flumen: quē ſupradixim⁹ eſſe terminū limitis Africani. Aſca/ Aſcapus
pū eū indigētes vocāt ſcꝫ aquā e tenebris pfluentē. Multas mag
naſq ambit inſulas. Quarū plereq ſūt tā diffuſe vaſteq magnitu
dinis: vt vix eas dierū qnq curſu pretermeet: q̃uis cōcit⁹ ibi ferat.
Nobiliſſima earū eſt meroe/ circa quā diuiſus dextro alueo aſtaſo/ Meroe
pes leuo aſtapores nominātur. Tūc q̃ emerſus magna longinq Aſcapores
loca cum primū occurſantibꝫ ſcopulis aſperat. tātis agminibus ex Aſtapores
tollitur inter obiecta rupiū: vt ruere potius q̃ manare credat. De/
mū q a cataracte vltimo tutus eſt. Ita eñ quedā clauſtra ei⁹ egyp Cataractes
tij nuncupauerunt. Relicto tñ hoc pone ſe nōie quo tygris vocatur
mox inoffenſus meat ſeptem oſtijs conditur in meridiem verſus:
excipitur egyptio mari: ignari: ſyderum vel locorum varias de ex/ Nili oſtia
ceſſibꝫ ei⁹ cauſas dederūt. Alij affirmāt etheſeas nubium denſitatē Nili auct⁹
illo cogere: vnde amnis hic auſpicat: ipſumq fontem ſuperno hu/
more ſublatum: tantam inundationis hr̄e ſubſtantiam: quantā pa
bula ad liquorem nubila ſubminiſtrauerint. Ferunt alij q ventorū
flatibus repercuſſus: cū fluorem ſolite velocitat' nō queat promo/
uere: aquis in arcto luctātibꝫ intumeſcat: ⁊ quāto impēſi⁹ contro/
uerſi ſpiritus repugnauerint: tāto excelſi⁹ ſublimari in altitudinis
vertices repcuſſam celeritatē: quando nec ſolitus extenuet curſus
alueū: ⁊ ſtipato iam flumine venis originalibꝫ torrentium ponde/
ra ſupuenīant. Ita concordi violētia hinc vrgētis elemēti: hic reſi/

ſtentibꝫ vndis exultantibꝫ molē colligi: que exceſſus facit. Nōnulli affirmant fontem eius qui fialus vocat̃ ſyderum motibꝫ excitari et tractumq; radijs candentibꝫ celeſti igne ſuſpēdi: nō tñ ſine certa legis diſciplina: hoc eſt lunis ceptantibꝫ. Uerum omnē exceſſus originē de ſoli fieri primãq; exultantiã tumoris ↄcipi cū p cãcrum ſol ibat: poſtmodū triginta eiꝰ ptibꝫ euolutis vbi ingreſſus leonē ortꝰ ſyrios excitauerit: ꝓpulſo oī fluore tantã vim amnis erūpere. Qꝰ tpe ſacerdotes natalem mōi iudicauerūt. id eſt in .xiij. Kaleñ. auguſtas ꝛ vndecimū diē deinde reuocare exitꝰ vniuerſos cū in virginē trãſeat: penitusq; inter ſuas ripas capc: cū librã ſit ingreſſus. Hoc etiã addūt parit' eum nocere ſiue abundãtiꝰ excſtuet ſiue parcius: quãdoquidē exiguitas minimū fecunditatis apportet. Propenſior copia diuturno hūore culturã morat̃. Marios deīde exitꝰ cubitis eiꝰ duodeuiginti ↄſurgere iuſtiſſimos: ſexdeci tpari: nec ĩ qndecim abeſſe ꝓuentꝰ fructuarios. Sed q̃cquid infra ſit famē facere: Dant illi etiã h̃ maieſtatis: vt portendat futura argumētãtes: qñ quidem pharſalico bello nō fuerit egreſſus q̃nq; vlnas. Iã illud palam eſt: ꝙ ſolus ex amnibꝫ vniuerſis nullas expiret auras Ditionis egiptie eſſe incipit aſiene: in q̃ fines ethiopū: ꝛ inde vſq; dū mari intimatur nili nomē tenet. Inter oĩa q̃ egyptꝰ habet digna mēoratu: precipue bouē mirant̃: apim vocant. Hūc inſtar colūt numinis: inſignē note albe macula q̃ dextro lateri eiꝰ ingenita corniculãtis lune refert faciem. Statutū eui ſpaciū eſt qđ vt affuit ꝓfundo ſacri fontꝰ imerſꝰ necat̃: ne diē longiꝰ trahat q̃ȝ liceat. Mox alter nec ſine publico luctu reqrit̃: quē repertū centū antiſtites mēphim ꝓſequūtur. Ut incipiat ſacris ibi iniciatꝰ ſacer fieri. Delubra q̃bus ſuccedit aut incubat myſtice thalamos nominãt. Dat aūt oĩa mãifeſtiſſima de futuris illđ maximū: ſi de ↄſulētis manu cibū capiat. Deniq; auerſatꝰ Germanici ceſarꝭ dextrã ꝓdidit ingruētia. Nec multo pꝰ ceſar extinctus eſt. Pueri apim gregati ſequūtur. ꝛ repēte velut lymphatici vētura p̃canunt. Bos illi fēia oñdit̃ in anno ſemel ꝛ ipa nō abſq; certis inſignibꝫ: q̃ inuēta ꝛ oblata ē: eadē die neci dat̃. Apis natalē memphitici celebrãt iactu auree patere: quã ꝓijciūt in nili ſtati gurgitē hec ſolēnitas per ſeptē dies agit̃. Quibꝫ diebꝫ cū ſacerdotibꝫ quaſdam crocodilli inducias habent: nec attrectant lauantes. Uerū octauo die cerimonijs iam peractis velut reddita ſeuiendi licētia ſolitam reſumunt attrocitatē. Crocodillus malum quadrupedes ꝛ in terra ꝛ in flumine pariter valet: linguã non habet. Maxillam mouet ſuperiorem: Morſus eiꝰ horribili tenacitate cōueniūt ſtipãte ſedētiū ſerie pectinati. Plerūq; ad .xx. vlnas magnitudinis coaleſcit

Marginal notes: Fialus (beside lines 2–3); Natal' mōi (beside line 8); Apis (beside line 19); Crocodil. (beside line 32)

Qualia anſeres edit oua: Metat loci nido naturali ꝓuidẽtia nec alibi fetus premit ꝙ̃ quo creſcentis nili aque nõ poſſint peruenire. In partu fouendo mas ꝛ fẽia vices ferũt. preter hiatũ oris armat⁹ eſt etiã vnguiũ immanitate. Noctib⁹ in aqua degit. per diẽ humi acqeſcit. Circũdat maxima cutis firmitate: in tantũ vt ictus q̃uis tormento adactos tergore repercutiat. Strophilos auis paruula eſt ea dum reliquias eſcarũ affectat: os belue huiuſce paulatim ſcalpit ꝛ ſenſum ſcalpurigine blandiente aditũ ſibi in vſqꝫ fauces fac. Hõ enchydrus conſpicatus alterũ hicumonũ genus penetrat beluam: populatiſqꝫ vitalib⁹ eroſa erit aluo. Eſt ꝛ delphinũ genus in nilo: q̃ꝝ dorſa ſerratas hñt criſtas. Hi delphini crocodillos ſtudio eliciunt ad natandũ: demerſiſqꝫ aſtu fraudulẽto: tenera ventrũ ſubternatãtes ſecãt: ꝛ interimũt. Preterea habitãt in inſula nili hõies forma perigui: ſed audacia eouſqꝫ prediti: vt crocodillis ſe offerant obuios. Nã hec mõſtra fugientes inſequũtur: formidant reſiſtentes. Ergo capiuntur ſubactiqꝫ etiam intra aquas ſuas ſeruiunt: ꝛ perdomiti metu ita obſequũtur: vt immemores atrocitatis victores ſuos inequitantis dorſo vehant. Hanc ergo inſulã ꝛ hanc gentem vbicũqꝫ indicio odoris perſenſerint: procul fugiunt. In aqua obtuſius vidẽt: in t'ra acutiſſime. Hyeme nullũ cibũ capiunt. Quin etiã quattuor menſes a ceptu brume inedia exigunt. Sinci q̃ꝫ circa nilum frequentiſſimi: crocodillis equidem ſiles: ſed forma modica et anguſta. Uerũ ad opem ſalutarem quãlibet neceſſarij. Medentes quippe ex his pocula inficiũt: q̃b⁹ et ſtupor excitet: ꝛ veneni vis extinguat. Hippotham⁹ in eodẽ flumine ac ſolo naſcit. eq̃no ꝛ dorſo ꝛ iuba ꝛ hinnitu: roſtro reſupino: vngulis bifidis: aprinis dẽtibus cauda tortuoſa. Noctib⁹ ſegetes depaſcit: ad q̃s ꝑgit auerſus aſtu doloſo: vt fallente veſtigio reuertenti nulle ei inſidie preparentur. Idem cum diſtenditur nimia ſatietate: harundines recẽs ceſas petit: ꝑ quas tã diu oberrat: q̃ad ſtirpiũ acuta pedes vulnerent. Ut ꝑ fluuio ſanguinis lauet ſagina. Plagã deinde ceno oblinit: vſqꝫ dũ vuln⁹ ꝯcludat in cicatricẽ. Hippopodamos ꝛ crocodillos primus romã. M. Scaur⁹ inuexit. Circa eaſdẽ ripas ales eſt ibis: ea ſpentiũ populat oua: gratiſſimãqꝫ ex his eſcã nidis ſuis defert. Sic rareſcũt ꝓuent⁹ foetuũ noxiorũ. Nec tñ aues iſte tãtũ intra fines egyptios ꝓſunt. Nã quecũqꝫ arabice paludes pennatorũ anguium mittunt examina: quorũ tã citũ virus eſt. vt morſum añ mors ꝙ̃ dolor ꝯſeq̃tur: ſagacitate: q̃ ad hoc valent aues excitate in procinctũ eunt vniuerſe: ꝛ priuſ ꝙ̃ terminos patrios externum malum vaſtet: in aere occurſant cateruis peſtilẽtib⁹. Ibi agmẽ deuorãt vniuerſum Quo merito ſacre ſt ꝛ illeſe. Ore pariũt. nigras ſolũ peluſiũ mittit

Strophilos. enchydrus. Delphines nili. Sinci hippothamus. M. Scaurus. Ibis

Fic⁹ egyptia

reliqua pars cādida. De arborib⁹ q̄s ſolas fert egyptus p̄cipua eſt
ficus egyptia: folijs moro cōparanda: poma nō ramis tm̄ geſtitans
ſed ⁊ caudice vſq₃ adeo fecunditates ſue anguſta eſt. Uno anno ſep
ties fructū efficit. Uñ pomū decerpſeris: alteꝝ ſine mora ꝓtuberat
Materia eius intra aquam miſſa ſubſidit. Deniq₃ cū diu deſede
rit in liquore: leuior facta ſuſtollit̃. Et verſa vice (qđ natura in alio

Palma egi

ligni gn̄e nō recipit) fit hūore ſicca. Palma q₃ egyptia dicenda res ē
ꝓprie ad ipam vocāt vt dici oportuit. atq₃ guſtata arcet ſitim odor
eidē q̄ ⁊ malis cydonijs. Sed demū ſitim ſedat: ſi priuſq₃ maturue
rit decerpat̃. Nā ſi matura ſumat̃ ſenſum intercipit: greſſum pre
pedit linguā retardat. obſeſſiſq₃ officijs mētis ⁊ corꝑis vitiū ebrie
tatis imitat̃ egiptiū limitē a dracc acumē rēdit: Incolūt ppl̄i q̄ mo
mentū q̄ repari mundū ad mot⁹ fert annuos h̄ ſtudio dep̄hendunt
Eligit̃ ſacer luc⁹: in q̄ conſeptāt aīalia diuerſiſſimi gn̄is. Ea vbi ad
ſtatutā lineā celeſtis v̄tigo ꝑuecta eſt: ſenſus ſuos ſignificatōibus
ꝓdunt q̄b⁹ p̄nt. Alia vlulāt: alia mugiūt: quedā ſtridūt: q̄dā rugiūt
nō nulla ſil' cōfugiūt ad volutabra. Hoc argumentū illis eſt magi

Thebe egyptie pluraliter dicūtur ſepi⁹ tamen in ſingulari īuueniātat ⁊ ver⁹ Thebe celum iacet obruta portis.

ſteriū ad indiciū tp̄is dep̄hendēdi. Jlidē ppl̄i fert a p̄mis ſibi gētis
ſue auis traditū: vbi nūc occaſus q̄ndam ibi ortū ſolis fuiſſe. Inter
egyptias vrbes numero portaꝝ thebe nobiles: ad q̄s cōmercia ara
bes vndiq₃ gentiū ſubuehūt. hinc regio thebaica. a hedos ⁊ ipa no
bilis: oli Memnonis regia: nūc Oſiris fano exculta. Alexandriam ⁊
opis ipi⁹ magnitudo ⁊ auctor Alexand' macedo nobilitāt. q₃ meta
tus Democrates architect⁹: ſcđm p⁹ ꝯditorē int̃ mēorabilia locum
ſortit⁹ ē. ꝯdita aūt alexādria eſt. xij. cēteſimaq₃ olympiade. L. Papi
rio Spurijfilio. L. Petilio Caij filio ꝯſulib⁹ romanis: haud lōge
ab oſtio nili fluminis: qđ heracleoticon alij: alij canopicon appellāt
Eſt ⁊ pharos colonia a ceſare dictatore deducta. Ex q̄ facib⁹ accen

Pharos

ſis nocturna dirigit̃ nauigatio. Nā alexādria inſidioſa acceſſu adi
tur fallacib⁹ vadis ceco mari: tribuſq₃ tantū canalib⁹ admittit na

Pyramides.

uigātes poſſideo: rhegano: tauro. Hinc igit̃ in portub⁹ machinas
ad prelucēdi miniſteriū fabricatas pharos dicūt. Pyramides tur
res ſunt in egypto faſtigiate vltra excelſitatem oim̄ que fieri manu
poſſunt. Itaq₃ menſuram vmbrarū egreſſe nullas habēt vmbras.
Nunc ab egipto promoueamus ſtilum.

Arabia Eritbreum mare. Rubrum

De Arabia ⁊ thure: myrrha. cinnamo. phoenice. ſardonice et
alijs lapidibus. Cap. XLII.

Ltra peluſiacū oſtiū arabia eſt / ad rubrum ꝑtinens mare:
qđ etereū ab eritbro rege perſei ⁊ Andromade filo non ſolū
a colore appellatū Uarro dicit: q̄ affirmat in littore maris